

בבית המשפט העליון

דנג"ץ 6319/10

בפני: כבוד הנשיאה ד' ביניש

העותרים: סניה ויחזקאל מני

נגד

המשיב: המוסד לביטוח לאומי

עתירה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט
העליון בבג"ץ 1046/09, מיום 15.08.2010, שניתן
על ידי כבוד המשנה לנשיאה א' דיבלין והשופטים:
א' רובינשטיין, נ' הנדל

בשם העותרים: בעצמם

החלטה

1. עתירה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט בבג"ץ 1046/09 סניה מני נ' המוסד לביטוח לאומי (טרם פורסם, 15.8.2010), שניתן מפי המשנה לנשיאה א' דיבלין ובהסכמת השופטים א' רובינשטיין ו-נ' הנדל (להלן: פסק הדין).

2. בפסק הדין נדחתה עתירה שהוגשה נגד פסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה, בו נקבע כי אין להחיל על עותר מס' 2 את הוראות חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה - 1995 (להלן: חוק הביטוח הלאומי) וחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד - 1994 (להלן: חוק ביטוח בריאות), המתייחסות ל"עקרת בית". בהתאם להסדר החוקי הקיים היום, "עקרת בית" - המוגדרת בסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי כ"אשה נשואה, למעט עגונה, שבן זוגה מבוטח לפי פרק זה, שאינה עובדת ואינה עובדת עצמאית" - פטורה מתשלום דמי ביטוח לאומי וביטוח בריאות וכן מוחלים בעניינה מספר הסדרים ייחודיים נוספים. העותרים ביקשו כי מכלול הסדרים אלו יוחל אף בעניינם של גברים שאינם עובדים. לשיטתם, במצב הקיים היום מוטל נטל כלכלי כבד

על נשותיהם של הגברים שאינם עובדים, הנדרשות לשלם את דמי הביטוח הלאומי המוטלים על בעליהן. בכך, על-פי הטענה, נפגע חופש העיסוק שלהן כמו גם חופש העיסוק של גברים המעוניינים לעבוד במשק הבית.

בית משפט זה קבע בפסק דינו כי נוכח לשונם המפורשת של חוק הביטוח הלאומי וחוק ביטוח בריאות, העוסקים באשה שאינה עובדת ושאינה עובדת עצמאית ולא בגבר שאינו עובד, ונוכח הריסון המחייב את בית המשפט במקרים בהם הסעד המבוקש עומד בסתירה חזיתית ללשון החוק, לא ניתן להושיט לעותרים את הסעד המבוקש על-ידם. בית המשפט הדגיש כי קביעתו זו יפה אף מקל וחומר עת עסקינן בנסיבות בהן מתבקשת התערבותו של בית המשפט הגבוה לצדק בפסיקתם של בתי הדין לעבודה. מעבר לכך, ציין בית המשפט כי הפגיעה הנטענת בחופש העיסוק לא הוכחה בפניו, וכי לכל היותר ניתן לומר כי הטלת חובת תשלום כלשהיא על הנשים גורמת לפגיעה מסוימת בקניין, אך זו מידתית ומאוזנת, ובכל מקרה טענה בעניין פגיעה כאמור לא הועלתה בפניו. לצד זאת, לא שלל בית המשפט את האפשרות כי בהסדר הקיים יש משום פגיעה מסוימת בשוויון. ברם, נקבע על-ידו כי נוכח הוראת שמירת הדינים שבסעיף 10 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (להלן: סעיף שמירת הדינים), מוגנות ההוראות הנוגעות לעקרת בית מפני תקיפה חוקתית וככאלה אינן מקימות עילת התערבות. בית המשפט סיכם וציין כי התערבות בהסדר הקבוע, אם נדרשת, יכולה להיעשות באמצעות שינוי חקיקה על-ידי המחוקק.

לצד זאת, ראה בית המשפט לנכון להצביע על מספר קשיים הקיימים לשיטתו בהסדר הקיים היום ולהתאמתו למציאות החיים המודרנית, תוך קריאה למחוקק לבחינה מחודשת של ההסדר הקיים היום.

3. העותרים מבקשים להורות על עריכת דיון נוסף בפסק הדין, בהרכב מורחב של שופטים, נוכח העוול שנגרם לטענתם מן ההסדר הקיים, המטיל על נשים עובדות תשלום כפול בגין בעליהם שאינם עובדים. כן חזרו העותרים על עיקר טיעוניהם כפי שעלו בעתירה.

4. אין ספק, והדברים עולים אף מפורשות מפסק הדין, כי העותרים הפנו בעתירתם זרקור לסוגיה חשובה המצביעה על קשיים במצב המשפטי הנוהג כיום בעניין ההסדרים החלים על "עקרת בית". נראה אף, ובכך מצטרפת אף אני לדברי חבריי בפסק דינם, כי המציאות המודרנית בה אנו חיים מחייבת חשיבה מחודשת בכל הנוגע להסדרים אלה וראוי כי המחוקק ייתן דעתו לדבר - ויפה שעה אחת קודם. עם זאת, בכך

אין די כדי לבסס עילה לעריכת קיום דיון נוסף בפסק הדין, בהתאם לסעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984. כידוע, עילה לעריכתו של דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון הינה קביעתה של הלכה חדשה בפסק הדין. העותרים לא צלחו בהרמת נטל זה, ובכך אין תמה שכן קביעות פסק הדין נשענו בעיקרן על לשונו המפורשת של ההסדר החוקי הנוהג ועל ההלכה המושרשת לפיה בית המשפט הגבוה לצדק ימעט להתערב בפסיקתו של בית הדין לעבודה. אף דחיית טענות העותרים בהיבטים הנוגעים לפגיעה בזכויות חוקתיות אינן מהוות הלכה, שכן הנמקת בית המשפט בהקשר זה נשענה על-כך שלא הוכחה בפניו פגיעה בזכות לחופש עיסוק, ובכל הנוגע לזכות לשוויון בהישען על סעיף שמירת הדינים. נוכח כל זאת, אין ניתן לומר כי בפסק הדין נקבעה הלכה כלשהיא, לא כל שכן הלכה המצדיקה עריכת קיום דיון נוסף בפסק הדין.

5. אשר על כן, החלטתי לדחות את העתירה לעריכת דיון נוסף בפסק הדין, והכל מתוך הנחה כי המחוקק ייתן דעתו להערותיו של בית המשפט בפסק הדין ויערוך בחינה מחודשת במכלול ההיבטים שהתעוררו במסגרתו.

ניתנה היום, י"ח בחשוון התשע"א (26.10.2010).

ה נ ש י א ה